

Notat

Bilag 5. Principper for byggeri af ungdomsklubber

18. februar 2021

Sagsnummer
2020-0175088

Dokumentnummer
2020-0175088-1

Baggrund

Fritidscentre

Fritidscentrene arbejder i forhold til de 10-13-årige (fritids- og juniorklub) og de 14-18-årige (ungdomsklub). Fritidscentrene består af flere enheder fordelt på forskellige matrikler med varierende fysiske rammer. Fritidscentrene har forskellige pædagogiske aktiviteter målrettet de forskellige aldersgrupper. Enhederne i et fritidscenter har én fælles ledelse, og i langt de fleste tilfælde er det de samme medarbejdere, der udfører arbejdet ift. alle aldersgrupperne i fritidscenteret.

En ungdomsklub er en del af et fritidscenter og er målrettet aldersgruppen 14-18 år. De unge kommer fra lokalområdet, herunder de lokale skoler, men der kommer også unge, som ikke går i skole mere, bor i andre bydele eller som går på privatskole. De unge har ikke noget medlemskab, og det er gratis at benytte alle byens fritidscentre. Fritidscentrene arbejder "ud i verden". De fungerer som lokale "hubs", der tilbyder unge en bred vifte af muligheder gennem brobygning og samarbejde med forskellige aktører. Fritidscentrene benytter sig i den forbindelse også af lokalområdets faciliteter.

Fritidscentrenes pædagogiske arbejde målrettet de 14-18-årige foregår i en række forskellige sammenhænge. Udover arbejdet på ungdomsklubmatriklerne er der adskillige matrikelløse aktiviteter. Fx foregår arbejdet med de unge på gaden i form af street-aktiviteter, arrangementer og events, i skolerne, på ture, i foreningssamarbejde og i forbindelse med boligsociale projekter samt via sociale medier. Derudover varetages en opsøgende og udgående indsats for kendte og ukendte unge med det formål at rådgive/vejlede eller for at inddrage dem i klubbernes aktiviteter.

Principperne

Principperne nedenfor er udarbejdet dels på baggrund af input fra Tænk tanken, der er tilknyttet projektet/investeringscasen "Det gode

Center for Politik og HR
Ressourcer
Gyldenløvesgade 15
1600 København V

EAN-nummer
5798009371201

fritidsliv". Udover Børne- og Ungdomsborgmester Jesper Christensen består Tænk tanken af deltagere fra Center for ungdomsforskning, Center for ungdomsstudier DGI, Københavns ungeråd, fritidscenterledere, Headspace, Ungdomsbureauet, Københavns Professionshøjskole m.fl. Principperne er desuden udarbejdet på baggrund af en rapport om det gode børne- og ungeliv baseret på erfaringsopsamling og interviews (BUU-møde 18/12 2019). Derudover indgår Børne- og Ungdomsforvaltningens specialisters erfaringer og pædagogiske viden om unge og læringsmiljøer.

Det er hensigten, at der udarbejdes et funktionsprogram for ungdomsklubber, som konkretiserer og supplerer principperne. I funktionsprogrammet vil det fx fremgå, hvor mange kvadratmeter en ungdomsklub skal have.

På sigt er det visionen at skabe mere alsidige og fleksible ungdomsklubber med plads til attraktive tilbud og forhold (jf. forslag i investeringscasen). Ungdomsklubberne skal have stærke profiler og være jævnt fordelt i byen, så de unge ser muligheder i at benytte de forskellige tilbud alt efter deres interesser. Ungdomsklubberne skal have en størrelse der medfører, at mange unge på forskellig vis, kan tage aktivt del i et mangfoldigt ungefælleskab. Klubberne skal have et attraktivt fysisk læringsmiljø, som tilbyder forskellige samværsformer og aktiviteter, der giver de unge mulighed for at prøve sig selv af og udvider deres horisont.

Principper for byggeri af ungdomsklubber

Det anbefales, at der tages udgangspunkt i følgende seks principper, når ungdomsklubber skal planlægges:

- Fleksible, multifunktionelle rammer der giver mulighed for ungeindflydelse
- Særlige profiler
- Alsidige aktiviteter og samværsformer
- Placering med afsæt i lokale forhold og aldersfølsomhed
- Attraktive udearealer med plads til aktiviteter

Fleksible, multifunktionelle rammer der giver mulighed for ungeindflydelse

Det er vigtigt, at unge kan være med til at præge ungdomsklubbernes faciliteter mv. Derfor skal bydelens unge være med til at fylde rammerne ud inden ibrugtagning og have indflydelse på aktiviteter og indretning. Der skal være mulighed for at de unge kan være med til at skabe

inspirerende, levende og hyggelige miljøer. Er der mulighed for det, kan det være en fordel at inddrage unge i planlægningen af byggeriet. Planlægningen foregår flere år, inden byggeriet kan tages i brug, så det vil dog ikke være de samme unge, der kommer til at bruge ungdomsklubben.

Det anbefales, at der bygges på en måde, så ungdomsklubberne er fleksible og kan bruges til forskellige aktiviteter, der først bestemmes senere. De fleksible rammer giver bedre mulighed for, at anvendelsen og indretningen kan ændres over tid, når tiderne skifter og nye behov blandt unge opstår. Der skal derfor være mulighed for at unge kan være med til at omorganisere, indrette, male, vælge dekoration, sætte aftryk mv. igen og igen.

Særlige profiler

Hvert ungdomsklubtilbud skal have høj faglig kvalitet med forskellige aktiviteter, der følger de unges behov og interesser samt en valgfri profil eller aktivitetslinjer. Hver bydel har forskellige faciliteter, særpræg og omgivelser, som kan give mulighed for særlige profiler og aktiviteter.

Et eksempel på en profil kunne for den kommende ungdomsklub i Nordhavn dreje sig om vandaktiviteter. Derudover kan nærhed til fx en skaterbane, en plads eller et kulturhus give anledning til særlige profiler.

Ungdomsklubbernes profiler skal tiltrække unge fra hele byen frem for kun nærområdet. Undersøgelser peger på, at unges mobilitet er begrænset, men *hvis* de mener, at noget er tilstrækkelig attraktivt, tager de gerne til andre bydele.

Alsidede aktiviteter og samværsformer

De forskellige dele af et fritidscenter fordelt på forskellige matrikler skal tilsammen rumme faciliteter, der understøtter forskellige aktiviteter. Dermed får fritidscentret en bred appel. Samtidig er der mulighed for, at de unge kan blive nysgerrige på nye aktiviteter og eventuelt finde nye hobbyer og venskaber.

For at fritidscenteret som helhed udgør et attraktivt alderssvarende læringsmiljø skal det indeholde:

- Aktive zoner til fysisk udfoldelse som fx sport, dans, scenekunst, holdaktiviteter, performance mv.
- Aktivitetszoner med attraktive værksteder og temarum (som ikke minder om skolelokaler). Et eksempel kan være et lydstudie, hvor der er udstyr til at producere, mixe og optage. Aktivitetszonerne skal signalere seriøsitet, og det skal være muligt at opholde sig i zonen uden at deltage i aktiviteten.

- Stillezoner, hvor der er plads til fordybelse, ro og private samtaler med venner eller personale, herunder individuel rådgivning og vejledning ift. personlige problematikker, job og uddannelse.
- Et café-/lounge-område hvor de unge bare kan "være" og mødes. Caférum skal fungere som reelle cafémiljøer og er "i konkurrence" med rigtige caféer. De skal være attraktive og instagramvenlige. Caféen er det centrale rum, hvorfra de unge navigerer ud i de andre kontekster, men mange vil også vælge at opholde sig her i dialogbaseret samvær med venner eller medarbejdere.

Placering med afsæt i lokale forhold og aldersfølsomhed

De lokale særpræg og muligheder kan spille ind på, hvordan en ungdomsklub bedst placeres fx ift. at skabe en bestemt profil. Det er desuden et plus, hvis en idrætshal ligger tæt ved ungdomsklubben. En central og let tilgængelig placering i bydelen kan derudover være med til at tiltrække de unge.

De unge er aldersfølsomme, og det betyder, at de oftest helst vil være sammen med andre unge på omtrent deres egen alder og ikke meget yngre. Derfor er den ideelle placering af en ungdomsklub ikke en placering på en skole, hvor yngre aldersgrupper går. Af samme årsag er den bedste placering heller ikke en samplacering med fritids-/juniorklub på trods af, at det ifm. byggeri kan reducere kvadratmeterbehovet lidt. Til gengæld kan det være en fordel, hvis ungdomsklubben er placeret på afstand af men stadig *i nærheden* af en skole eller fritids-/juniorklub. Det giver brugerne af ungdomsklubben gode muligheder for at benytte relevante faciliteter på den nærliggende skole eller fritids-/juniorklub. Det kunne fx være et veludstyret musiklokale, en dansesal, en idrætshal, et rollespilsrum eller e-sportslokale.

Hvis en ungdomsklub alligevel placeres på en skoles matrikel, er det vigtigt, at ungdomsklubkvadratmeterne ikke ligger på en måde, så de unge skal igennem skolens lokaler for at nå ungdomsklubbens område. Det er væsentligt, at de unge oplever *et skift i miljø* ift. skolen, og det er derfor også afgørende, at klubbens lokaler indrettes ift. aldersgruppen og formålet. Det at opholde sig i ungdomsklubben skal være noget helt andet end at opholde sig i skolens lokaler.

Er en ungdomsklub placeret i forbindelse med en fritids-/juniorklub, skal ungdomsklubben have egne kvadratmeter og områder, der er specifikt målrettet deres aldersgruppe – områder hvor børnene fra fritids- og juniorklubben ikke kommer. Som nævnt oven for kan de unge benytte fritids- og juniorklubbens aktivitetstonede lokaler, når de yngre børn er gået hjem, givet at lokalerne er målrettet begge aldersgrupper.

Ungdomsklubberne skal i øvrigt placeres, så der er direkte adgang til dem udefra. Det betyder, at foreninger og borgere også kan få adgang, når faciliteterne skal bruges uden for "åbningstid".

Attraktive udearealer med plads til aktiviteter

Udnyttelse af udearealer skal tænkes med ind i planlægningen af ungdomsklubberne. Det kan fx være ifm. placeringen af ungdomsklubben. Som nævnt ovenfor kan der være attraktive arealer i nærheden af ungdomsklubben, som kan være med til at løfte den. Af eksisterende eksempler kan nævnes den relativt nyanlagte plads ved Israels Plads, skateboardrampen ved Nørrebro Parken samt Smedetoften Arena, som de unge bruger til boldspil, teater mv.

Ifm. indretningen af udearealerne er det oplagt at skele til de steder i byen, som de unge søger hen til af sig selv. For eksempel er der på Israels Plads både mulighed for at være aktiv, benytte boldbure mv. og for bare at hænge ud ved pladsen og være en del af det liv, der præger den. På den måde tiltrækkes forskellige unge. På Israels Plads og flere andre steder der appellerer til unge, er der områder med plateauer/niveauer med højdemæssige forskelle - fx en bred trappe med høje og dybe "trin". Derudover har stederne de unge søger til ofte et urbant udtryk som ser rå, upoleret og brugt ud.

Oplevelsen af ejerskab og lysten til at bruge ungdomsklubben kan styrkes ved, at de unge er med til skabe de omgivelser, de opholder sig i. Så hører der specifikke udearealer til ungdomsklubberne, er der behov for, at de unge er med til at bestemme, hvordan de skal tilrettelægges - lige som med arealerne indendørs. Derudover kan tilhørsforholdet styrkes ved at de unge fx er med til at bygge udendørsmøbler, etablere bålplads, plantekasser eller andet.

Udearealer kan være med til at understøtte en ungdomsklubs profil. Fx er en udendørs scene oplagt, hvis profilen drejer sig om performance/teater el.lign. Udearealerne kan også i sig selv give anledning til en profil - fx en grøn profil med fokus på biodiversitet, bæredygtighed og dyrkelse af jorden. Generelt er det en fordel af få naturen ind i klubberne, det grønne har en positiv indflydelse på menneskers velbefindende. En planterigdom indendørs og udendørs, fx med lodrette haver på husmure, er en fordel. Andre muligheder er orangerier og at tænke vand ind i udearealer, hvor det er muligt.

Udearealerne skal lige som arealerne inden for danne rammen om forskellige aktiviteter og samværsformer og tilgodese de unge på tværs af alder og køn. Udearealer skal både give mulighed for at opholde sig i kroge eller på steder der er mere eller mindre afskærmede. Samtidig skal de give mulighed for aktivitet. Udearealerne kan fx rumme boldbur,

parkourbane, skater-/rulleskøjtebane, urte-/køkkenhave, bålhytte eller -plads og pizzaovn. De sidstnævnte giver gode muligheder for at være fælles om at tilberede og dele måltider.

Planlægning af kommende ungdomsklubber

Der er tidligere bevilget planlægningsmidler til fire nye skoler og til ungdomsklubfaciliteter her. Planlægningen af byggerierne er i gang. Inden for den givne økonomiske og tidsmæssige ramme er det ikke muligt at ændre på størrelsen af de fire ungdomsklubfaciliteter, men de vil blive tilrettelagt med afsæt i de indsigter, som er tilvejebragt i forbindelse med investeringscasen. Inden for et par år skal planlægningen af to nye skoler på Vesterbro/Kgs. Enghave igangsættes. Her undersøges mulighederne for at samle ungdomsklubkvadratmeterne med henblik på at skabe større volumen som fundament for en højere kvalitet i tilbuddet.